

1903.
január 17.

A MI LAPUNK

3-dik sz.
II. évfolyam.

MAGYARORSZÁG ÖSSZES IPAROSAINAK ÉRDEKEIT SZOLGÁLÓ HETI KÖZLÖNY
S IPARTESTÜLETEK HIVATALOS LAPJA.

Előfizetési ár: Egész évre . . . 4 korona. **MEGJELEN MINDEN SZOMBATON.** Előfizetési ár: Félévre . . . 2 korona.

Felelős szerkesztő: Babós Elek. — Társ-szerkesztők: Lábdy Antal és König S. — Kiadja a szerkesztőség.

Szerkesztőség: Szeged, Csekonics-utca 1., ahová a kéziratok küldendők.
Lap-bizottság: Regdon Sándor építész. Pálffy Dániel vasöntőde és gépgyáros. Brauswetter Ottó óragyáros. Braun János hangszer-készítő.
Kiadóhivatal: Szeged, Kárász-utca 7-ik szám. (Braun János hangszerkészítő.) ahová a pénzek küldendők.

HETI NAPTÁR.

1903. január 18-tól 24-ig. (Az évnek 3. hete.)

Január 18. Vasárnap: Jézus
» 19. Hétfő: Kanut
» 20. Kedd: Fáb. és Seb.
» 21. Szerda: Agnes
» 22. Csütörtök: Vince
» 23. Péntek: Bold-asszony
» 24. Szombat: Timót.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem iparos társaimat, hogy a folyó évi február 22-én megtartandó közgyűlésen megválasztandó három elnök kijelölése tárgyában *folyó hó 19-én, hétfőn d. u. 5 órakor* az ipartestület nagy termében értekezlet fog tartatni, melyre az érdeklődő iparos-társaimat ez uton meghívom.

Az ügy fontosságára való tekintettel, kérem minél nagyobb számban megjelenni.
Szeged, 1903. jan. 15.

Császár József.

Merénylet a magyar bőriparosok ellen.

Bármiféle átkos dolog készül, azt mind az osztrákoktól várhatjuk. A czukorkagyárosok — mint a hogy azt közöltük — győztek egyöntetű fellépésükkel a tervbe vett rablás ellen. Még le sem csillapodott az izgatottság e miatt és már is újabb merényletnek hire jutott hozzánk.

Mindig azon török fejeiket a „jó szomszédok”, hogy a magyar társait is érdekelték tegyék kapzsiságuk fékevesztett telhetetlenségük előmozdításában. Most újból felhívták a magyar bőrgyárosokat, hogy hozzájuk csatlakozzanak s akadtak már is egyesek, a kik szívesen csatlakoztak a „mentő” eszméhez és talán már a közel jövőben ki fog pattanni a titok, hogy

mily arányban kell újabb áldozatokat hozni azon dicsőségért, hogy német sógorainkkal egy asztalnál ülve, látnunk kell, miként szedegetik ki a hust a tálból s részünkre csak a csontot hagyják meg.

Sok, a mi sok! Hát csak nem férhetnek meg bőreikben a tőkepénzesek? Megsarczolják, kirabolják a gyengébbet mindenétől. Hát nem léteznek hazánkban önállóan gondolkozó, elég bátor barátjai e nemzet érdekeinek, kik tiltó és befolyásos szavaikat a magyar nemzet és a magyar ipar érdekeiben felemeljék?

Hol vannak azon nagy férfiak, a kik czéljaik elérése előtt hazafiságuk tanúságaként még az egekre is hivatkoztak? Hol vannak intézőink, kiknek kötelességük megtenni mindent, a mi a tisztességtelen eljárást korlátozni, visszautasítani, megsemmisíteni van hivatva?

Megmondjuk mi, hogy hol vannak? Akkor, ha tenni kell valamit: **sehol**, ha ígéretésekkel kell ámítgatni a könnyen hívó közönséget: **mindenhol!**

Ne engedjük, hogy a magyar gyáros utalva legyen a külföldi gyáros füttye után táncolni. Kűszöböljük ki a külföldi gyártmányt munkakörünkből, kényszerítsük a bőrkereskedőket, hogy csak hazai ipartermékeket árussítsanak, de ha a magyar bőrgyárosok mégis csatlakoznának a tervbe vett kartellhez, úgy kerüljük ezek készítményeinek feldolgozását is. Van hazánkban elég tekintélyes és előkelő timárságunk, hívjuk fel ezeket tömörülésre, kössünk ezekkel évekre menő kötelezettséget, hogy készítményeiket átvegyük. Maguk a timárok pedig álljanak össze és létesítsenek körzetenkint központi elárusító helyeket, szövetkezeteket, amidőn a magyar kormány is támogatni fogja őket, mely törekvésben együttes működéssel bátran felvehetik a harcot a gyárosokkal és biztosak lehetnek abban, hogy összetartásuk iparuk fellendítéséhez és helyzetük javulásához nagy mérvben fog hozzájárulni.

Ne vegyék közömbösen intó szavainkat bőriparos társaink, tömörüljenek egy testté, mert ők maguk veendőik majd hasznát ennek!

Magyarország iparfejlesztése.

— Irta: Regdon Sándor. —

V.

(Folytatás.)

Löbl Máttyás röpiratának második fejezete arról értekezik, hogy: „hogyan fejlődjék a magyar ipar az iparfejlesztésről szóló törvény segítségével?“

Elismeréssel kell adóznom e röpirat írójának, hogy meleg érzéssel tárgyalja az általa felvetett kérdéseket és érveléseivel meghódítani igyekszik vele az olvasót, a mi pillanatnyi időre talán sikerül is.

Ámde minél mélyebben hatok elméletébe, annál távolabb állok tőle, mert nem volt képes megmaradni az ügy által megkövetelt tárgyilagosságnál és belekeveredik egyének telmagasztalásába, kiknek személyiségét jóllehet én is ugyanazon mérvben tiszteltem, mint maga az író, de sohasem tulajdoníthatok egyeseknek oly érdemeket, a melyek kivívásához a *hivatott körök jóakaró és szilárd összműködése kívántatik meg.*

A magasztalt „reformoknak“, meggyőződésem szerint, bizony alig-alig vagyok képes örvendezni, mert a fennállott Bachrendszerű kormányzat alatt több védelemben részesült a kisipar, mint ma, midőn az iparos sem hatóságok előtt, sem társadalmilag számba sem vétetik, habár kulturális szempontból és ipari fejlettsége tekintetében képzetesebb elődjénél. Ma a szellemi gyarapodás, a szakmabeli tökéletesség, a legodaadóbb munkásság a kisipar terén meddő marad a tőkével szemben, mely mindenütt éreztetni hatalmát. A tőke, a spekuláció, a leleményesség, mely eszközökben nem válogat, hogy céljához érjen, uralja a helyzetet és ennek hódolnak mindenhol, fent és lent egyaránt, a mi a kis ember, kisiparos boldogulhatásának elállja törekvő utját.

Feltétlenül szükségünk van a jelenlegi fércmunkát *igazi ipartörvény*nel pótolni, melyben gondoskodva legyen nemcsak a nagytőkének anyagi támogatásáról, mint a hogy azt a röpirat sorok között óhajtja, hanem *főleg a kisiparosok felsegélyezéséről is kellőképpen.* De mindezek előtt fel kell hagyni az ál-szabadelvűséggel, mely a szabad ipart szabadossággá fajtotta s mely százezerekre menő iparos-családot döntött a nyomorba.

„A szabad foglalkozás könnyű volta“ nem áldás egy nemzetre, hanem alapvetője a szédülésnek, melyet — mint a hogy azt számtalan esetben tapasztaltuk — végzete igen gyorsan utólér; a becsületes és korlátolt munkakör képes csak boldogítani és nemesíteni. Miért kívánja vagy dicséri a „szabad foglalkozást“ a röpirat szerzője épp az ipar terén akkor, midőn szigorú korlátok állanak fenn ugyszólva minden egyéb keresetágnál? Ügyvéd, orvos, stb. senki sem lehet, míg ehhez képesítést nem nyert, sőt

ha nem-ügyvéd készít valamely beadványt, azt mint zugírást súlyosan megbüntetik törvényeink, Csak iparosaink lesznek prédául odadobva mindenkinek; szaporítják és egy osztályba sorolják a becsületes és kezeik munkássága után élő polgárokat rabviselt elemekkel, kiket börtöneikben valamely iparra tanítanak.

Ez minden egyéb, csak nem iparfejlesztés! Oly törvények, melyek efélet megtűrnék, ne számítsanak rokonszenvre; alkotóik nem születnek elvállalt feladataikra, hanem megölik minden jobb érzésnek, mert tisztességes családfő irtózik attól a gondolattól, hogy sarja iparos legyen, kinek még egy rabló is kartársa lehet, kívül esetleg még érintkezni is kénytelen.

Hasonló elemekkel egybekeveredni nem válik előnyére iparosainknak sem erkölcsileg, sem anyagilag és a szabadelvűségnek illeteni alkalmazása átok az egész nemzetre, de sujtja és megsemmisíti főleg a kisiparosokat, a kik véres verejtékkel dolgoznak, hogy becsületes munkájuk révén az államháztartáshoz hozzájáruljanak, melynek kezelőitől megvédésüket teljes joggal megkövetelhetik, de a minnek megtörténtét alig-alig tapasztaljuk

Az elől, miszerint egy modern nagyipart kell teremtenünk, ha a külföld előhaladottságával lépést tartani akarunk. — nem zárkozom el. Ez azonban nálunk csak lassu útemben haladhat előre, egy rohamban akarni mindent: veszélyes, de legalább is nem célszerű, mert fejlettségünk még nem áll azon a fokon, melyre törekednünk legfontosabb feladataink egyike; fokozatosan és céltudatos erős akarattal — ismerve a magyar faj szívósságát — utólérhetjük rövid pár évtized alatt a jelenleg felettünk lévő külföldet, a nélkül is, hogy a nagyipar támogatása a kisipar rovására történjék.

A nagyipar, vagy mondjuk általánosságban, az iparnak fejlesztésére speciális törvényalkotások mitsem eredményezhetnek, ha egyszersmint nem történik arról is gondoskodás, hogy ugyan miből, vagy miként lehetne iparunkat fellendíteni?

Ezen gondoskodás nélkül törvényeink tömekelege szaporodna csak, törvényhozóink hiábavaló munkával töltenének napokat, heteket, melyből bizony semmi üdvöset sem várhatnánk iparosaink részére, legfőlegb talán ismét csak a gyárosok részéről történne gondoskodás.

Sajnálom, hogy a szerző azt mondja: „Nincs szándékomban új eszméket pendíteni meg“ — mert, ha már annyi fáradságot vett magának, hogy a magyar ipar érdekében külföldről és még hozzá Bécsből — gondolatmenetének egy 38 oldalas füzetben adott kifejezést, és akkor, midőn szerző a magyar kormányánál majdnem 50 különböző tervvel állott elő a magyar ipar érdekében, lehetetlen, hogy a tervek kivitelére vonatkozó szilárdabb ötlete nem kerekedett volna felszínre, mint hogy: a gyáro-

sokat az eddiginel sokkal nagyobb állami segéllyel kell támogatni.

A Mária Teréziai avagy II. József császári példázgatás nem a mai kornak való, azt már előző soraimban eléggé kimerítően taglaltam, mert jogtalan erőszakosságokkal Magyarországon kormányozni nem szabad, nem lehet s ha rossz néven nem veszi tőlem a t. szerző ur, megpenditek én egy új eszmét, hogy miként lehetne, miként kellene a hazai ipar fellendítését eszközölni és annak költségeit előteremteni.

Tagadhatlan, hogy adóink felemelésével a már-már elviselhetlenné vált terheinket még súlyosbítanánk, és mégis az adózás egy nemét ajánlanám a magyar ipar fellendítése érdekében. Egy oly adónemet követelek, a mely létezik, de nem fizettetik, mert ha a törvény nem tesz is különbséget X és Y között, mégis nagy visszaélések történnek az államháztartás jövedelmének rovására.

Értem ugyanis a tőkekamatadót.

Milliárdok forognak hitelképpen közkézen, a nélkül, hogy a tőkének tulajdonosai élvezményeik után a közjóhoz járulnának s csak azon kölcsönök lesznek megadózáva, a melyek telekkönyvileg bekebelezést nyertek; oly hitelezők pedig, a kik egyszerű kötvényre vagy váltókra adnak törvényes vagy uzorakamatokra kölcsönöket, azok a pénzeikért nyert jövedelmek után meg nem adóztatnak.

Ha lehetett törvényt alkotni, hogy jelzálogolt kölcsönökkel terhelt földbirtokok részbeni adóelengedést élvezzenek, a mely okból nagyobb birtokosok is, a kiknek tulajdonképpen a kölcsönre szükségük nem is volna — kölcsönöket vesznek fel és a nyert kölcsönt az általuk fizetettnél nagyobb kamatok ellenében értékesítik, miért ne lehetne a magánhitelezőt is úgy mint a pénzügyeteket, a kamatadó fizetésre törvényileg szorítani, melynek ellenőrzése alig kerül munkába és a mit nézetem szerint úgy lehetne legegyszerűbben végrehajtani, ha törvényileg kimondatnék, *hogy oly kötelezővények és hitelügyleti okmányok, a melyek a kir. adóhivatalban nem lettek bejelentve és hivatalos záradékkal ellátva nincsenek, nem peresíthetők és nem bírnak bizonyító erővel.*

Ebből az következne, hogy vagy nem adna kölcsönt a tőkepenzes, vagy megfizetné a kamatadót, mert annak kitenni magát senki sem fogja, hogy peresíthetlen papír ellenében pénzét kiadja. Ha ekként megszigoríttatnék a törvény kezelése, úgy a kincstárnak jövedelme emelkednék és lehetne iparügyekre is többet fordítani, mint eddig; de bekövetkezhetne ez által még egy másik eshetőség is, az ugyanis, hogy a tőkepenzes magánosokkal nem üzérkednék, hanem elhelyezné tőkét pénzügyekben vagy iparvállalatokban, a hol mindenkor tisztességes jövedelmet nyerne tőkájének és esetleges fáradozásainak jutalmául.

Nem feladatom törvényjavaslatot alkotni, csak rámutatni óhajtottam egy eszmére, amelynek megfontolása és érvényesítése csakis a jó ügyet szolgálja. De jogosult volna egy gyökere-sebb intézkedés is hazánk iparának fellendítése céljából és pedig: egy kizárólagosan iparos célokra fordítandó, az állami adónak 1%-át képező adó behozatala, mely alól hazánknak egyetlen polgára sem volna felmentendő.

Mi az az 1%? Semmi! Senkinek sem fájna ezen adó, mert alig létezik család, melynek iparos hozzátartozója nem volna és mindenki szívesen fizetné ezen csekélységet azon tudatban, hogy ezt a *magyar érdekek* oltárára rakja. Ha valaki 10 koronát fizet adóban, annál az a 10 filléryi többlet egy esztendőre szót sem érde-mel, de ha 1000 koronát fizet is, úgy a 10 korona oly elenyésző csekélység és épp oly arányban áll, mint a szegényebbnél a kisebb összeg. Az ezen egybegyülemelő összegek-ből azután kizárólagosan a magyar ipart kellene felkarolni, támogatni és oly gyáratok esetleg állami kezelésbe venni, melyeknek hiányát érez-zük, a mi miatt milliók és milliók vándorolnak külföldre, szegényítve az amugy sem irigylendő hazánkat.

Ezen eszméket felvettem ugyan, de nálam-nál hivatottabbak behatóbban foglalkozhatnának vele és hiszem, hogy azok, komoly tanulmányozás esetén, helyes irányba terelnék a segélyzés módját.

Én sem tartom teljesen jónak, hogy az állami kedvezmény megadását az érdekelt iparos-nak kell kérelmezni, de ennek más iránybani megoldására alig találok más módot, hisz a néma gyermeknek az anya sem érti szavát. Mégis, habár ezen mód talán egy kissé meg-megalázó, mégsem mondhatnám, hogy annak vagyok híve, hogy akár az iparfelügyelőség, akár az iparkamarák vagy ipartestületek tegye-nek e tekintelben javaslatot a kormánynál, mert esetleg a tudtán kívül ajánlott sértésnek is vehetné a megkinált segélyt, míg ha előbb azzal letárgyalják az ügyet, ott vagyunk, a hol voltunk, sőt még rosszabbul, mert megeshetik, hogy a közvetítő a nem kért, de felajánlott és nyert segélyen a kedvezményezett iparossal még meg is osztozkodhatik, tehát a jelenlegi rend-szert tartanám leghelyesebbnek.

Azt azonban képtelenségnek, szerencsétlen gondolatnak tartom, hogy a kedvezményben részesülendő iparágak névszerint legyenek fel-sorolva, hanem különbség nélkül és a körülmé-nyekhez mérten kellene arra érdemeseknek az állami segélyt megszavazni, illetve adni, mert csak így lehetne hazánk iparfejlesztését előmoz-dítani. De nem szabadna teret engedni oly kísér-letezéseknek, melyek az állam költségén akarnak megtörténni és önmaguknak ebből jogtalan hasznot huzni.

(Folytatjuk.)

Az „iparkamarák.“

Többször képezte már szó tárgyát a külön iparos kamarák létesítése, illetve a kereskedelmi és iparkamarák külön választása. Utóbb az „Országos mezőgazdasági egyesület“ ipari szakosztályában foglalkoztak e kérdéssel és tárgyalták a magyar ipar és kereskedelem érdekei között fenálló ellentéteket. Különösen hangsúlyozták, hogy az iparosoknak az a törekvése, hogy a fogyasztókat maguk közvetlenül lássák el, sörrelmes a kereskedőkre, kik ezen esetben a közvetítő szerepeiket elvesztenek; kifejezésre jutott az is, hogy a kamarákban rendszeren a kereskedők az irányadók s a kisipar érdekeit háttérbe szorítják stb.

E kérdés még egyáltalán nem érett meg a megoldásra, azért mi határozott állást nem foglaltunk sem ellene, sem mellette s mint ezuttal — csak mint említésre méltó eszmével foglalkozunk és elmondjuk nézetünket felőle a nélkül, hogy azokat csálhatatlannak tartanók és szívesen fogadjuk, ha a kérdés megvitatásához iparosaink is akár mellettünk, akár ellenünk, hozzászólnak.

A hazai ipar és kereskedelem érdekei között tényleg létező ellentétek a kamarák külön választása által szerintünk alig lesznek megszüntethetők, mert azok *nem a közös* kamarák szervezetéből keletkeztek.

Az ellentétek forrása a hazai ipar alárendelt, jelentéktelen voltában keresendők.

Hazánkban a kereskedelem és ipar képvisellete számszerűleg teljesen egyenlő; s míg a fentartásukhoz való anyagi hozzájárulásból a nagyobb rész a kereskedőké, a kamarák évi jelentéseiből látjuk, hogy a tagjaik érdekeinek előmozdítására évenként előírányult anyagi kiadások tulnyomó része az *iparosokra* fordítatik. Tehát az iparérdekek támogatásához a kereskedők is hozzájárulnak, s így iparos szempontból itélve meg a *közös* kamarai intézményt, csak örülhetünk annak, hogy azok fentartása nem nehezedik pusztán az iparosokra. Tudjuk, hogy a kamarák fentartása mily nagy összegbe kerülnek, melyeket, ha külön választanának, a fentartásuk kétszer annyiba kerülnének, mi által első sorban az iparos érdekek képvisellete szenvedne legtöbbet.

Megengedjük, hogy a kereskedelem képviselői a kamarák ügyeinek intézésében tulsúlyban lehetnek, de ezen tulsúly nem lehet más, mint az esetleges szellemi tulsúly; a mi onnan ered, hogy a kereskedelem több súlyt fektet a kamarákba küldendő képviselők megválasztására, mint az iparos osztály. Ha az iparosok is igyekezni fognak legjobb szellemi erőiket beválasztani — a vélt szellemi tulsúly kiegyenlítődik és nem lesz többé ok e miatt sem a panasza.

A mi a hazai kereskedelem és ipar közötti ellentétet illeti, ez — mint fönnebb említettük — semmi esetre sem keresendő a közös

kamarai intézményben, hanem iparunk jelentéktelen voltában, mely ha a fejlettség, a tömegesebb termelés következtében a hazai szükségletet fedezni lesz képes, a létező ellentétet megszünteti s a kereskedelem ép úgy, mint az iparilag fejlett államokban, az ipar nélkülözhetlen tényezőjévé válik, mi által elesik a kamarák külön-választásának kérdése is.

A zsolnai iparkiállítás.

A kiállítási bizottság beküldte lapunknak a folyó évi augusztus hóban Zsolnán tartandó iparkiállítás összes tudnivalóit, melyekből részletenkint közölni fogjuk azokat, a melyek a kiállítás iránt érdeklődőkre vonatkoznak.

Ezennel állandó rovatot nyitunk a kiállítás tartamára s hasábjainkat szívesen bocsátjuk a rendező bizottság rendelkezésére, mi által — minthogy lapunk hazánk valamennyi iparoslaktá községébe jár — jó szolgálatot tehetünk az ügynek.

Rovatunkat a hazafiasságtól duzzadó, magvas felhívással nyitjuk meg.

Felhívás Magyarország összes iparosaihoz!

A zsolnai iparfejlesztő bizottság az ipartestület, mint kezdeményezőnek közreműködésével *1903. évi augusztus hó 15-től szeptember hó 20-ig tartó iparkiállítást rendez.* Célünk itt — az ipar és kereskedelem föllendítésére legalkalmasabb helyen — kiállítani mindazt, a mit az értelmes, szorgalmas, hazáját tettekkel is szolgálni kész iparos versenyképeset és tökéleteset előállítani tud.

Zsolna, a Pozsony és Kassa közt elterülő országrésznek ipari és kereskedelmi tekintetben legjelentősebb pontja, a fejlett iparu osztrák tartományok tőszomszédságában is rövid 20 év leforgása alatt egyszerű községből rohamosan fejlődő várossá emelkedett, melynek kül- és bel-földi forgalmát naponta 80–90 vonat bonyolítja le.

Ez a bámulatos fejlődés egyenesen kötelességévé teszi Zsolnának olyan kiállítás rendezését, mely egyrészt megismerteti a hazai közönséggel versenyképes iparcikkeinket s végre-valahára meggyőzi a kételkedőket arról, hogy hazánkban is vásárolhatnak kifogástalan, sőt remek iparcikkeket, másrészt az erkölcsi és anyagi sikeren felbuzduló iparosok önbizalmát, melyet jogosulatlan és rosszakaratú támadások megingattak, ismét megszilárdítja, amiben az iparosok helyzetének jobbra fordulását és azzal a mi szegény hazánk fölvirágzásának biztos zálogát látjuk.

Az ipart teremtsük meg mi; az ipar megszűli a jólétet és gazdagságot, a miket a legnagyobb magyar a műveltség és szabadság elengedhetetlen föltételének jelentett ki; s ha eddig süketek maradtunk e megdönthetlen igazságu

szavakkal szemben: most már mostoha viszonyaink kényszerítenek bennünket az eszmének megértésére és megvalósításra.

Nehéz idöket élünk; de ha minden roszban van valami jó: úgy kétségtelen, hogy jelen helyzetünk legalkalmasabb a megvalósításra, mert mindenki át van hatva az eszme igazságától.

A kiállítás sikerét nemcsak a város kedvező fekvése, vidékének természeti szépségei, hanem a közvetlen közelben fekvő kies fürdők és az egész világ turistáitól látogatott Magas-Tátrával való, sűrűen váltakozó vonatösszeköttetések is nagyon előmozdítják.

A kiállítást olyan időre tűztük ki, midőn a fürdőkben üdülő, kirándulásokban szórakozást kereső tehetősebb bel- és külföldi közönség ezrivel utazik Zsolnán keresztül és a helyi iskolába beiratkozó tanulók nagy seregével számos szülő keresi majd fel a várost és a kiállítást.

A bizottság tehát mindent megtett s megtesz a siker érdekében; azért azzal a kéréssel fordul az összes honfitársakhoz, első sorban az iparosokhoz, hogy e különös alkalommal, midőn az ország határán a magyar ipar életrealóságát és létjogosultságát akarjuk nemcsak saját társadalmunk, hanem a minket szemmel tartó külföld előtt is bebizonyítani: teljes odaadással szenteljék magukat e nagy célnak; s a mint a történelem tanúsága szerint számtalanszor felülmultuk önmagunkat öltöklő csatákban, most, mikor az ipar terén vivjük a lét harcát, tartsuk szent kötelességünknek megmutatni, hogy nemcsak meghalni, hanem élni is tudunk a hazáért!

Ezek után a kiállításban való részvétellel vonatkozó határozatokat és a kiállítás keretébe felvett csoportok beosztását ide mellékelve, kérjük az érdekelteket, hogy a kiállításban részt venni s azt hatáskörükben támogatni sziveskedjenek.

Végre hivatkozással az idemlékelt bejelentő ivre és a kiállítási határozatokra, mely tisztelettel felkérjük, miszerint a bejelentő ivet kitöltve lehetőleg póstafordultával, legkésőbb azonban 1903. évi márczius hó 1-ig hozzánk juttatni sziveskedjenek.

A jelzett ideig módunkban áll a bejelentéseket tudomásul venni s így saját érdekükben áll, miszerint a bejelentéseket oly időben vegyük kézhez, midőn a kiállítási csarnokokban előgálandó tér fölött még szabadon rendelkezhetünk.

Kelt Zsolnán, 1902. deczember hó 8-án, a zsolnai iparkiállítás bizottságának megtartott közgyűlésén.

Ifj. Rudnay István,
jár. főszolgabíró,
a kiállít. bizot. elnöke.

Grün Gyula,
kiállítási igazgató.

Kropácsi Mór.
ügyvivő-titkár.

Csunya dolgok.

T. szerkesztő ur!

Zászlóbontásuk alkalmával kijelentették, hogy a nagyiparnak nem ellenségei, ha az a magyar munkásoknak nyújt megillető keresetet, sőt reá mutattak azon irányra, melyet a kisiparosnak követnie kell, nehogy előbbi az utóbbit tönkre tegye s nem illetheti önöket senki szemrehányással, hogy cikkekben és tetteikben nem következetesek.

Ott azonban, hol a magyar ipart magyar kis- vagy nagyiparosok sértik meg, hol potom fillérenyi különbözetek miatt a külföldet keresik fel kereskedőink vagy iparosaink, s ha ez tudomásukra kerül, kötelesek megéreztetni a szak-sajtó befolyását és kérelhetetlenül üldözni mindazokat, kik siketek százezrek feljajdulásaival szemben.

Oly hazafiatlan esetnek jöttem nyomára, a mely felbőszítheti még a legszelidebb bárányt is.

Egymagában talán lényegtelen az eset, de mert ez — sajnos — nem szórványos jelenség, hanem megrögzött szokás; indítsák meg ellene az irtóháborút és kérjék iparostársainkat és a magyar nemzet érdekét szívükön hordó nemes iparbarátokat, legyenek segítségükre nehéz munkájukban.

A kis Dávid felvette bátran a harcot az óriási Góliáttal, mert bizott Istenben, én pedig bízom a magyar társadalom támogatásában, mert hiszem, hogy több az igazi, mint a színlelt magyar iparbarát.

Van Szegeden néhány butorgyáros, de egyik sem képes megbecsülni a munkát annak értéke szerint. Soha sem volt még szerszám kezükben, a melylyel becsületes munkát végeznek a szakmányos iparosok, hanem nyuzzák a kézi munkájok után élni hivatottakat. Mindenféle ürügy alatt tesznek jogtalan levonásokat, kikötik maguknak, hogy csakis az ő beleegyezésükkel végezhetnek másnak is munkát és lekötik őket erkölcsileg és anyagilag annyira, hogy a szerencsétlenek fehér rabszolgákká válnak; anyag és munkájukért egyharmadát fizetik azon összegnek, a melyet a nagyközönségtől követelnek és meg is kapnak, mert derék iparosaink szép és jó munkát végeznek — ugyszólván száraz kenyérért.

S bár ez is eléggé jellemző a viszonyok megvilágítására; nem ez az egyedüli csunya dolog, a mi megkorholásra méltó, mert elvégre, ha iparosaink megelégednek eme kényszerhelyzetükkel s ha a vevő nem sajnálja a tuldrágán megfizetett tárgyakért kidobott pénzt, én nem irigylem a butorgyárosoknak vagy butorkereskedőknek hasznát. Hanem igenis hozzászólok ezen uraknak azon eléggé el sem ítéltető eljárásukhoz, hogy a magyar pénzt két kézzel dobálják a külföldieknek, holott szükség-

leteiknek tulnyomó részét hazánk iparosainál is ép oly jó és ép oly jutányosan beszerezhetnék.

Ebben azonban egyenlő mérték illeti a butornagykereskedőt vagy gyárost a kisiparos azon osztályával, a mely a saját munkáját ajánlgatva, már jobb módnak örvend.

Elmondom a történetet úgy, a mint arról értesültem, mert ezt egy teljesen szavahihető iparosbarátomtól halottam.

A szegedi postahivatalhoz egy és ugyanaz napon érkezett két csomag egy és ugyanazon czégtől, de két különböző névre: külföldről.

A szállító cég a csomagkísérő levelet felcserélte és A kapta a B-nek szánt és B az A-nak szánt csomagot. Persze nagy meglepetés érte a címzetteket, hogy a különben szilárd czégnek ismert gyárostól oly butordiszleteket kapott, minőt ő nem rendelt. A csomaghoz csatolt számla azonban a tévedést csakhamar felvilágosította és az ügy itt valahogy rendbe jött a két butorgyáros között. Egyike révén azonban megtudtam, hogy oly cikkeket hozatnak külföldről, melyek nagy bőségben Budapesten az ottani kifejlett, sőt még a helybeli igen jól berendezett paszományosnál is olcsóbban beszerezhetők lettek volna.

Ez már azután felold bárkit is minden kimélet alól, sőt parancsolólag kényszerít engem — ezuttal még a nevek elhallgatásával — nyilvánosságra hozni és pellengére állítani azon szegedi butorgyárosokat, kik hazánknak szívében, a magyarság ős fészékében, magyar érzelmeiket hangzóztatva — bátorzkodnak a hazai és helyi ipar mellőzésével a külföldhöz fordulni oly cikkeikért, amelyeket magyar kezek még amazokénál is jobban készíthetnek és szállíthatnak.

Nem jól van ez így, tisztelt urak! Ha nem jök önöknek a becsületesen dolgozó helyi vagy hazai iparosok, ne maradjanak önök ama föld területén, melyet mi Isten után legjobban szeretünk és melyet mi édes magyar hazánknak nevezünk; menjenek ki oda, hol igényeiket kielégíthetik és ne csináljanak üzletet azon réven, hogy önök is a magyar ipart támogatják.

Becsületes embernek nincs mit szégyenlennie és hogy a jövőben meg ne téveszszék a vevőközönséget, tessék távol maradni azon mozgalmaktól, melyek a magyar iparososztály felségítését célozzák, legalább tudni fogjuk, hogy kik vannak mellettünk vagy ellenünk.

E. K.

* * *

Kijelentett álláspontunkhoz hiven, készséggel nyitunk teret hasábjainkon minden az iparosok érdekében történő felszólalásnak még akkor is, ha azzal nem értünk mindenben egyet, mint ezuttal is. Mi egyoldalulag nem foglalhatunk állást sem a közlemény beküldőjével, sem az említett czégek ellen; mert lehetnek és vannak is okok, a midőn a hazai vagy helyi ipart mellőzni vagyunk kénytelenek. Ilyen esetek

a többiek között, hogy a helyi vagy hazai ipar tu megrendelés folytán nem képes bizonyos megrendelést bizonyos megszabott időn belül teljesíteni; hogy az áraik túlmagasak stb. Ily esetekben a nagyiparos vagy gyáros kénytelen azután külföldi forráshoz fordulni. Ha azonban a hazai ipar mellőzése nem ily okokból történik, hanem, mint a cikkirő állítja, pusztán megszokottságból, s ha erről minket meggyőz, mi leszünk az elsők, kik minden kimélet nélkül meghurcoljuk az ilyen hazafiatlan czégeket.

Szerk.

Apró rabszolgáinkról.*

Ha jól szétnézünk a kenyérkereseti pályákon: kikre nem süthetjük rá, hogy rabszolga?! — De vegyünk akármilyen mértéket, nem lehet ledisputálni, hogy a magyar iparos-tanoncz nem az!

Ezen sorok írása közben veszem azon panaszt Szentesről egy — írása után itélve — elég értelmesnek látszó fiutól, hogy összetörte a berugott gépmester; hosszu fekvésből most kelt föl, de oda vissza nem megy: szabadítsam fel, hajlandó a még hátralevő tanonczidejét itt tölteni. —

Nálunk a főutcán lakó, asztalos-mester udvaráról óriási sikongást hallottunk egy reggelen, amidőn a 3 órai — ez a városban még hajnal se — vonattól ballagtunk haza felé. Persze, hogy a falun megállunk ilyenre és megdeputáljuk az alacsony kerítésen át, hogy miről is van szó. — Semmiről. A majszterné asszony serkenti a kis inast egy lécczel, hogy máskor tülök- és kúrtszóra a tehén és disznók rendben legyenek. —

Az meg kinek tűnnék fel, vagy ki nem találná természetesnek, hogy a 20—30 fillért érő takarmányt a tanoncz talicskázza haza 3—4 kilométerre fekvő földekről, — meg hogy ez hajtsa a folyóra a sertéseket fürdetni. A házi teendők, meg pesztonkálás, vízfordás, piacozás, vásárolás meg éppen hivatása. Azzal meg egyenesen az állam intenióinak vél kedvezni a mester, hogy naponta — a mikor szezonja van — vagy két óra hosszat eperfalevelet szedet véle a selyemhernyók számára.

Ennyi elfoglaltság után azt fogják kérdezni, hogy tehát mikor dolgozik?

Semmikor! Az nem is fontos. A mesternek ezzel jövedelmezne legkevesebbet, tehát: delectur.

Igy is néznek azután ki szegénykéék és így néz ki hazai iparunk.

* Kivonatban hozzuk ezen a „Nyomdaipar Magyarországon“ című Szegszárdon megjelenő havi folyóiratban találóan itt közleményt és reméljük, hogy ezért a nemes érzületű cikkirő nem fog reánk nehezteni.

Szerk.

Restellem bevallani, hogy nálunk az állatok komiszabbak, mint bármely más pályán.

A tudást illetőleg mi magunk mesterek is csehül állunk. (Sajnos, nagyon igaza van! Ismerünk nyomdászokat, kik ezen a műveltséget terjeszteni segédkező nemes hivatásuk daczára olyanabbak az olyanoknál!) és a kezünk közé kerülő anyag bizony oly silány, hogy azt kihasználni csakis a mesterségen kívül lehet, hasznót hajtólag.

Ezen oszt nem úgy segítünk, hogy csak megfelelő materiát alkalmazunk, hanem hogy az akármilyet akármire használjuk ki: csak nem a mesterségre.

Nincs reá törvény és így ki csinálna belőle lelkiismereti kérdést, hogy de hát nem azért bízzák reánk a zsenge ifjút és nem azért tölt ez el életének fejlődésben levő éveiből hármát-négyet rabigában, hogy nekünk egy olcsó cselédet, vagy bérest helyettesítsen, hanem hogy a mesterség körüli apróbb munkálkodása fejében őt kenyérkereseti pályához segítsük.

Hogy ennek miként teszünk eleget, erre csak akkor nyerhetnénk kielégítő feleletet, ha megexaminálnánk az évente munkakönyvet nyert nagy számú leendő mestert. — Hogy hány van közöttük, ki száraz kenyerét képes megkeresni? Erre legjobb példa az, hogy minden főnök felszabadulásakor szárnyra ereszti tanítványát, hogy mást boldogítson! Hogy nem akad valaki, a ki az illetékes körök figyelmét akkép terelné reá, hogy meghallgattatásra is lelne, hogy minő különbség az iparunk fejlődésére és az államháztartásra, ha az ipari pályára kerülő ifjak serege, mint szakképzett erő kerül ki a műhelyből: vagy mint semmihez sem értő és semmire nem használható proletár-jelölt?!

Az államhatalom küzd a socializmus ellen, de nem jut észébe, hogy ennek csira-fészke nem az alkalmazottak, hanem azon főnökök körében keresendő, a kik a reájuk bizott zsenge ifju existenciáját tönkre teszik, mert többet hajt ez nekik cselédmunkával, mint a mesterség körüli foglalatossággal.

De minthogy a mester is így nevelkedett: így véli jól nevelni a reábizott csemetét és innét van aztán, hogy mesterségeink általán ebek harminczadján vannak: és hogy a szülei, kik valami testi vagy lelki defectusban szenvednek. És innét van, hogy az ipari pályákon lévőek a politikai meg egyéb rendszerekben keresik nem boldogulásuknak azon hibáját, melyet tanonczéveikből profitiroztak: gazdájuknak behozott pár garas ellenében.

Nagyon idején lenne ezen ügynek a rendezése.

Nem tudom, miért ne lehetne törvényhozássilag megszabni, hogy a tanoncz csak a mesterség körüli előforduló munkákra alkalmazható?

Vagy ha már muszájna valamely befolyásos rabszolgatartók végett engedményeket tenni, — hát legfeljebb olyan szolgálai és cselédi teendők

végzését lehetne a mestereknek biztosítani, a melyek a mesterség üzemben tartása körül szükségeseek.

Társadalmi uton is lehetne egy kicsit lendíteni a szegény kis rabszolgáskákon valamit. Például az állatvédő-egyesületek csekély alapszabály-módosítással átalakulhatnának tanonczvédő-egyesületté. Ez volna oly emberi, mint az állatvédelem.

Igaz, hogy ezen intézkedések aztán azt vonnák maguk után, hogy a majszter urak retorzióként megcsappantanák a tanonczok számát.

De hát veszteségnek tartaná azt valaki, hogy az ilyen iparosok száma kevesbedne?

Nagyon természetesen találom, hogy azok, a kik e dolog körül valamit tehetnének, ha elolvassák is soraimat: orrukat finciritják reá és tovább hirdetik, hogy intelligens úkat keresnek tanonczul: — a míg saját gyermekeiket valamely dacterségre adják.

Hanem akkor ne beszéljen nálunk senki iparpártolásra, sem „honi“ iparról: ha a leg-
elemibb feltétel, a tanonczképzés érdekében sem tesz senki semmit!

Gyoma.

Kner Izidor.

Országos Iparegyesület.

Meghívó az Országos Iparegyesület ipartestületi szakosztályának csütörtökön, folyó évi január hó 15-én d. u. 6 órakor az egyesület helyiségében (VI. ker., Uj-utca 4. sz. I. em.) tartandó ülésére.

Budapest, 1903. jan. 10-én.

A napirend tárgya:

1. Az elnöki és alelnöki állás betöltése.
2. A könyvkötők stb. ipartestület javaslata a segédek és tanonczok után fizetendő adó ügyében. (Előadó: dr. Soltész Adolf, titkár.)
3. A kereskedelmi miniszter leirata a kávéipartársulatnak az ipartörvény revíziójára vonatkozó javaslatai ügyében. (Előadó: Gelléri Mór, igazgató.)
4. A kereskedelmi miniszter leirata a hajhálókészítésnek állami segélylyel való létesítése tárgyában. (Előadó: Szécsén Ferencz, fogalmazó.)
5. A munkakönyvvél ellátott iparossegédeknek 50%-os vasuti kedvezményezése ügyében. (A Mi Lapunk szerkesztőségének indítványa.)
6. A vízvezetési- és fűtési-szerelésnek a képesítéshez kötött iparágak közé való sorolása ügyében. (Előadó: dr. Soltész A., titkár.)
7. Netáni indítványok.

* * *

A meghívó csak január 15-én d. e. 11 óra tájt jutott birtokunkba és mivel a gyorsvonat 10 órakor indul Budapest felé, legnagyobb sajná-

latunkra, nem állott módunkban indítványunkat szóbelileg is támogathatni, de sürgönyileg kértük az Országos Iparegyesületet, tudatná velünk az eredményt, mely elmaradt ugyan, de nem csekély meglepetésünkre olvassuk a „Szegedi Friss Ujság“-ban a következő közleményt:

— **Iparossegédek vasuti jegye.** A szegedi iparosoknak helyben megjelenő szaklapja, „A Mi Lapunk“ nagy horderejű indítvány eszményét vetette föl a legutóbbi megjelent számában. „A Mi Lapunk“ ugyanis arra hívta fel az országos iparegyesület figyelmét, hogy eszközölje ki, hogy mindazok az iparossegédek, a kiknek munkakönyvük van, nyerjék el a máv.-tól a féláru menetjegyekkel való utazás kedvezményét. Az országos iparegyesület az indítványt rögtön magáévá tette és a ma este hat órakor Gelléri Mór elnöke alatt tartott választmányi gyűlésen egyhangulag elhatározta, hogy ez ügyben átiratot intéz a máv. igazgatóságához. Valószínű, hogy a máv. nem fog elzárkózni az országos iparegyesület méltányos kérésének megvalósításától.

Jövő számunkban visszatérünk ezen ügyre.

Kivonat a bukaresti szaktudósító 1902. évi november havi jelentéséből.

A lefolyt évben oly vásárlási kedv volt tapasztalható, a minő csak az 1899-iki kritikus évet megelőzőleg volt észlelhető.

A mi kivitelünk is lendületet vett. Trieurjeink Bulgáriában teljesen elfogytak.

Vas és vasárak körülbelül 20,000 mm. mennyiségben kerültek bevitelre. Nyersrud és szalagvasban csupán Ausztria versenyez velünk.

Öntött vasárunk is jól mennek.

A vasárak *eddig* Magyarországból jöttek, *újabbán Bécsből rendelik*, mert állítólag a magyar áru bronzolása *nem megfelelő*, hanem hiányos, több helyütt le van kopva.

Mezőgazdasági gépek iránt a kereslet ama mértékben növekszik, a melyben a nép az intensívebb földmivelésre átlér. Ekék, ekevasak, trieurök, kukoriczamorzsolók és arató gépek már szépen vásároltának. Az ekék és trieurök kivételével azonban a többi még jó részt máshonnan s *nem Magyarországból* vétetik.

Mezőgazdasági gépek forgalmának előmozdítására a vidéken legfőbb tényezők a raktárak, mert a nép látni akarja az árut s igen gyakran annak kezelésébe is beavatandó.

Igen gyakori eset az is, hogy a vevő a bizalom hiánya miatt egyenesen a raktárban levő áruhoz köti magát. Az kell neki, nem pedig a teljesen ugyanolyan, a melyet a kereskedő számára megrendel.

Kisebb mezőgazdasági eszközeink (ásók, kapák, stb.) szintén jól mennek.

Bőrben és bőrárakban bevitelünk gyenge. Ennek az oka részben a fejlődő bulgár ipar, a mely ugy a közönséges bőrfajokat (főképp közönséges talpbőrt), mint már a lábbelieket is maga képe előállítani s a vám által védve, meg tud küzdeni a külföldi konkurrencziával.

Részben azonban az is, hogy *a piacot nem eléggé gondozzuk*, mert a külföldről jövő, jobb minőségű bőrt nagyjából Anglia, Német- és Olaszország szállítják. Hámbőr, fénymázásbőr, valamint még a talpbőr is ezekből az országokból jó.

A mi bevitelünk csekély mennyisége *talpbőrre és borjúbőrre* szorítkozik.

A kész czipók bevitelének a belföldi ipar áll utjában s csak női- valamint finom, könnyű féfczipók beviteléről lehet szó. (Ezeket Ausztria szállítja.)

Agyagárakban, csövekben, lapokban *csak magyar áru látható*.

A cement egyike a legbiztosabb kiviteli cikkünknek. Az itteni építkezéseknél *kizárólag magyar cement* használtatik.

Papirosban és papirosárakban igen kevés kísérletet teszünk.

Kötőpamut, színes és fehér, valamint czérna is Ausztriából jó.

A belföldi szabóipar lendületet vevén, a kész ruházatok kisebb mennyiségben kerülnek bevitelre; a különféle szövetek s posztók bevitelére ellenben emelkedik.

Leginkább nyári készruházatok vásároltának. A női ruhákat Németország, a női felöltőket Ausztria szállítja. A kötött áruk Németországból jönnek.

Kalapokkal Olaszország árasztja el a piacot s csak nemezkalapokat és női kalapokat szállít Ausztria.

Szalmakalapok Német-, Olaszországból s Svájcából jönnek.

Gyarmataruk. A rumán czukor a kiviteli praemium beszüntetése után a külföldön nem lévén képes versenyezni, a widdini piacon a *magyar czukor* ismét elfoglalta helyét.

Liszt és tésztaemű *Magyarországból* jó.

Közönséges mosdószappan Török- és Görögországból jó, finomabb Ausztriából kerül bevitelre.

Benzint motorhajtásra tőlünk vásárolnak, mert legolcsóbbak vagyunk.

Kefeárak Magyarországból jönnek s a cikkek ár és minőség tekintetében is meg vannak elégedve.

Az üzletek kötésénél az általában *előírt elővigyázati intézkedések* (tudakozódás a hitelképességről stb.) *nem mellőzhetőek*.

Bőripar és kereskedelem.

Bevitelt 1900-ban: Rumániába 670,623, Magyarországból 74,600; Szerbiába 1.601,419, Magyarországból 373,800; Bulgáriába 729,797, Magyarországból 60,200 kgramm bőraru.

Rumánia bevitelének tehát 11%-át, Szerbiáénak 22%-át s Bulgáriáénak 8%-át fedeztük.

(Folytatjuk.)

Felhívás.

Olvasóinkat felkérjük, hogy a mennyiben oly esetek jutnak tudomásukra, hogy közhivatalok kiírt szállításoknál a magyar ipart mellőzik, ezen eseteket *lehetőleg kimerítően* tudassák szerkesztőségünkkel.

A szegedi ipartestület üléséből.

E hó 10-én tartotta meg az előljárási rendes havi ülését, melyen ezuttal ismét 37 tanoncot szabadított föl, kikhez Lábdy Antal intézett buzdító beszédet.

Az előljárási először is kegyelettel emlékezett meg az imént elhunyt elnökről és emlékének megörökítése végett elhatározta, hogy arczképét megfesteti s az elhunyt özvegye és örökösének az ipartestületi szegényalapra tett 600 korona alapítványáért köszönetet szavazott. Ezuttal kiutalványozott a néhai Schweidel József emlékére Zomborban felállítandó szoboralapnak 10, a tiszánai ipartestület házalapjára 10, a hazai ipartestületek központi bizottságának egy kötet kiadvány árára 4, és végül özvegy Juszt Jakabné segélyezésére 20 koronát. Ezekután a pénztári jelentéseket vette tudomásul, mely után elnöki előterjesztésre az ez évi közgyűlés napirendjét állapította meg és határidejét február 22-ére tűzte ki, valamint az ellenőri állásra pályázat kiírását határozta el. Az alsóvárosi népkör azon átiratára, hogy a kolozsvári Mátyás-szobor megkoszoruzására együttes zárandoklatot szervezzenek, érdemleges határozatot nem hozott, hanem javaslatlételre egy bizottságot küldött ki. Végül tudomásul vette a testület kebelében fennálló szakosztályok előljárási tagjelöléseit.

Rendeletek és elvi határozatok.

Munkakönyv kiadása A kereskedelemügyi miniszter a budapesti m. kir. állami mechanikai és órásiipari szakiskolát azon szakiskolák közé sorolta, melyek elvégzése az órásiiparban és a (műszerész) iparban *munkakönyv váltására*, két évi gyakorlat beigazolása után pedig ezen mesterségek önálló üzésére jogosít.

A kalaposok árulhatnak borsipkát. A kereskedelemügyi miniszter egy felmerült eset folytán kimondotta, hogy a kalapiparosok szücsök által készített borsipkát is árusíthatnak. Mert a gyakorlati üzleti életben nemcsak a kalapiparosok, hanem a kalapkereskedők is majdnem kivétel nélkül sipkák elárusításával is foglalkoznak, a nélkül, hogy e részben eddigelé korlátoztattak s külön iparigazolvány váltására köteleztettek volna. Másrészt a közönség is annyira tudatában van annak, hogy a kalaposoknál, kalapkereskedőknél szücsiparosok által készített sipkát is vásárolhat, hogy a gyakorlati viszonyok ezen kialakulásával szemben arra a merev álláspontra helyezkedni, miszerint a kalapos vagy kalapkereskedő sipkák elárusításával csak külön iparigazolvány váltása esetén foglalkozhasson, nem lenne indokolt.

Házalási tilalom. A házaló-kereskedés Pakracz város területén, bizonyos vidékek lakóinak biztosított jogok épségben tartása mellett eltiltatott.

Meg nem felelő áru visszaadása. A m. kir. kuria 217/1902. sz. ítéletében kimondotta, hogy ha az áru nem felel meg a törvényes kellékeknek, a vevő akkor sem köteles megtartani, ha az árát az eladó le is szállítja. Az eset, a mely az ítéletet okozta, a következő:

Alperes könyvfűző gépet vett felperestől. Az átvétel után azonnal megvizsgáltatta s mint-hogy a szakértő megállapította, hogy hibás, alperes a gépet felperes rendelkezésére bocsátotta.

A törvényszék azonban alperest a vételár megfizetésére mégis kötelezte s csak az előrelátható javítási költséget vonta le felperes beleegyezésével. A kuria ellenben, alperes felülvizsgálati kérelmére, megváltoztatta a törvényszék ítéletét és felperest elutasította keresetével. Ítéletének indokai a következők: A kereskedelmi törvény 348. §-a szerint, ha az áru nem felel meg a törvényes kellékeknek, a vevő az ügylettől elállhat. Minthogy a gép nem volt javítás nélkül használható, alperes egyszerűen visszaküldhette volna felperesnek, mert az ügylet helyi vétel volt. Azonban azzal is eleget tett kötelezettségének és elállási szándékát kellő módon tudatta felperessel, a midőn a helykülönbséggel történő vétel szabályai szerint (K. T. 346. 347.) az árut rendelkezésére bocsátotta. A vételi szerződést tehát alperes ezzel az elállási nyilatkozatával felbontotta. Olyan jogszabály pedig nem létezik, hogy a vevő köteles volna a törvényes kellékeknek meg nem felelő árut megtartani, ha az eladó leszállítja a vételárát.

H I R E K.

— **Az érdemnek elismerése.** Az országos iparosegyesület végrehajtó-bizottsága utóbbi ülésében részvétét fejezte ki *Kalmár István* szegedi ipartestületi elnök elhunytá fölött, miről a családot és az ipartestületet is értesítette. Az ez érdekből az ipartestülethez intézett átirat így hangzik: „Tekintetes Elnökség! Mély megilletődéssel értesültünk arról a súlyos veszteségről, mely a szegedi ipartestületet, de az egész hazai iparosvilágot is, a testület érdemteljes elnökének, Kalmár Istvánnak halálával érte. Tudjuk és méltányoljuk, hogy mennyit köszönhet a szegedi iparosság az ő lankadatlan munkásságának és tapasztalt, körültekintő vezetésének. Tudjuk, hogy az ő elnökségéhez a sikerek hosszú sorozata fűződik. És éppen ezért értjük és oszadjuk azt a fájdalmat, melyet a szegedi ipartestület elnöke elvesztésén érez. De nemcsak a helyi ipar érdekeit istápolta az elköltözött, hanem élénk részt vett az ország ipari közéletében is,

a mely az ő buzgó munkásságát fájdalommal fogja nélkülözni. Egyesületünk végrehajtó-bizottsága Kalmár István elhunytán érzett részvétét jegyzőkönyvbe iktatta, a mit a bizottság határozatából a tekintetes Elnökségnek ezennel tudomására hozunk.“

— **Virilis iparos.** Regdon Sándor jóhirű építész Szegeden, az 1903. évre a legtöbb adófizetők sorába vétetett fel. Iparos-ügyeink lelkes támogatóinak tábora egy hatalmas oszloppal erősödött a toronyalatti zöld asztalnál, Regdon személyével, kit kérni sem kell, hogy éber figyelemmel kísérje ipari mozgalmunkat, mert nemes érzékkel bír minden jó és szép iránt.

— **Őrizzük meg a lapokat.** Vannak sokan, a kik a szaklapokat, a melyeket jártnak, figyelmeztetés nélkül is egybegyűjtik; de érdekében áll mindenkinek, hogy átolvasás után ne semmisítse meg azokat, mivel a folytatások és a lapokban közölt különféle közlemények évekig megtartják értéküket, sőt bekötve, lassankint hasznos könyvtárt képviselnek.

— **Ingyen.** Veszprémben e hó 5-én vette kezdetét az ingyenes szabászati szaktanfolyam czipészek számára, Draskóczy Bertalan székesfehérvári szaktanító vezetése alatt az ipartestület helyiségében, mely e hó 11-én fog véget érni.

— **Alapszabályok megerősítése.** A kereskedelemügyi miniszter a gyulafehérvári ipartestület módosított alapszabályát jóváhagyta.

— **Tulajdon-változás.** Az alsó-meczenzéfi szerszám- és szerszámgyárat megvette *Fridl János* az eddigi tulajdonosoktól: Gedeon János és társától.

— **Az utazó iparos-segédék** szegedi szállója ellen két átutazó segéd hirtelen tesz panaszt. Sajnos, hogy az „iparos-szállók“ nagyon sok helyt olyan állapotban tartatnak, hogy oda tisztességesebb, önértesebb segéd el sem megy, mivel csak lebujai a „kilincselők“-nek. Ipartestületeink és iparhatósági megbízottainkat felkérjük, hogy terjeszszék ki figyelmüket ezen felette fontos ügyre is.

— **Az iparostanoncz-iskola önképző köre.** Szegeden éveken keresztül nagy eredménnyel működik az iparostanoncz-iskola önképző köre, amely vasárnap délutánonként tartja hasznos összejöveteleit. Mult héten Furbás Nándor tevékeny igazgató megnyitó beszéde után Klucsik István tanár tartott rendkívüli érdekes és hasznos előadást a mesterséges világításról. Az önképző ezen tanulságos összejövetelel jelen voltak: Furbás Nándor igazgató, Csikós Gyula, Klucsik István, Lantos Béla, Szmollény Károly ipariskolai tanárok és Vass Mátyás nyug. igazgató.

— **Sütők kartellje.** Mint a „Sárvári Lapok“ írja, az ottani sütőiparosok abban állapodtak meg, hogy 15-ike után 20 fillérért 5 süteményt adnak stb. s a ki a megállapodás ellen vét, 300 korona bírságot fizetni lesz kény-

telen. Mi, akik minden erőszakosságnak határozott ellenségei vagyunk, nem helyeseltjük a sütők tervét, bírálatot felölök még sem mondhatunk, mivel az ottani viszonyokat nem ismerjük. Szegeden például pékjeink 8—9 süteményt adnak 20 fillérért, de arra a kérdésre, hogy a sárváriak 5 sütemény mellett nem-e jobban jönnek ki, mint egyebütt, a hol ennél többet adnak egyenlő összegért, nem felelhetünk, mivel a feldolgozott lisztnek minőségét és a süteménynek nagyságát kellene előbb ismernünk.

— **Iparkiállítás.** A szombathelyi iparkiállítás ügye szépen halad előre. A vármegye járásaiból immár összeállították a központi bizottságot, mely minden a kiállításra vonatkozó munkát nagy erélyvel végez. Kívánjuk, hogy fáradtságát siker koronázza.

— **A Szeged-kerületi iparmuzeum** a szegedi kereskedelmi és iparkamara házában nyitva áll vidékiek részére naponta, helybeliek részére vasárnaponként.

— **Új részvénytársaság a vidéken.** Sárvárt „Sárvári egyesült szikvizgyárak és sütőipar r.-t.“ alakult, mely már a legközelebbi napokban megkezdí működését.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők** képesítő vizsgái jövő hó 8-án tartatnak meg Szegeden. A vizsgálati kérvényeket 8—10 nappal előbb kell beküldeni a kerületi iparfelügyelőséghez (Szilágyi-utca 1.) Szegedre.

— **Állami kedvezmények.** A kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszter hozzájárulásával az 1899. évi XLIX. t.-cz.-ben meghatározott állami kedvezményeket *Mairovitz Emil* borossebesi márványfejtő és megmunkáló ipartelepe részére az 1900. évi márczius hó 1-től számítandó 10 és *Heinrich és társa* czég erzsébetfalvai mechanikai szallagszövőgyára, valamint ennek budapesti áruraktára részére az 1902. évi június hó 1-től számítandó 5 évre engedélyezte.

— **Kartell mindenfelé.** Most vesszük az értesítést, hogy az olaszországi pamut fonódát és a Kattumály mult évi kartellje a rumán piacon az olasz gyártmányok fogyasztásának rohamos csökkenését eredményezte. Mint crajovai alkonzulátusunk jelenti, az ottani nagykereskedők német, osztrák és magyar gyártmányokat szereztek be, a melyek az utóbbi időben az árkülömbözetek miatt csekély mértékben kerestettek.

— **Kartellek.** Hol másutt, mint Bécsben? Igy lehetne felkiáltani, ha arról van szó, hogy megnehezítsék életünket. Most petroleum, vas, hunya-czipó, klormész stb. féle kartell van készülőben. Az a jó, hogy a halál ellen nem köthetnek a jó bécsiek kartellt, különben nem is reménykedhetnénk, hogy valamikor mégis lerázhatjuk majd a vérszopókat nyakunkról.

— **A szegedi kereskedelmi és iparkamara** e hó 20-án fogja havi teljes ülését megtartani.

— **Tisztújítás a borbély szakosztályban.** A szegedi ipartestület borbély, fodrász és fésűs szakosztályában megtartott tisztújítás alkalmával megválasztottak: elnöknek *Magyar Imre*, másodelnöknek *Hirhäger Ferencz*, jegyzőnek *Sulok Pál*, pénztárnoknak *Göts József*. A tisztújítás után több folyó ügyet intéztek el, melyek közül leglényegesebb azon határozat, hogy vásár- és ünnepnapokon nem vágnak gyermekeknek haját, mert ez nagyon hátráltatja a folyó munkát.

— **Új gyár.** Bácsmezőgyéren, a kendertermelés vidékén „magyar kendergyár rt.“ van alakulóban, Ujverbász székhelylyel, melyet Grauaug Lajos bécsi gyáros, a Grauaug I. Lipót hajai bankár rokona fog külföldön képviselni.

— **Szörmeárak Lipcsében.** Értesülésünk szerint, az eddig különös előszeretettel vásárolt „Feh“ szörme ára jelentékenyen vissza ment. Állítólag a párisi vásárlások csökkentek, amely körülmény a többi országok fogyasztóira is kihatással volt. Perzsa bárányban az üzlet nem emelkedik, a magas árjegyzések nem lesznek állandóak. A Londonban legutóbb megtartott szörme-árverésen Alaska 20%. North-West 25%. Lobes 25% felpénzzel kelt el.

— **Feltűnő találmány.** Pansa nápolyi mérnök olyan készüléket talált fel, a mely a nap energiáját 109 wolt erősségű elektromos árammá változtatja át. A feltaláló azt hiszi, hogy találmányával megoldotta azt a nagy problémát, hogy a kis iparosok mily módon alkalmazhatják otthon kis motorokban összegyűjtve az indító erőt. A találmányt legközelebb Németországban villamvilágításra fogják kipróbálni.

— **Szabó Károly** első zentai vegy. ruhatisztítónak lapunk mai számában közölt hirdetésére, mely ugy takarékosági, mint tisztasági szempontból igen fontos, felhívjuk olvasó közönségünk figyelmét.

— **Egy bulgár posztógyár eladása.** Burgasból jelentik, hogy a bolgár kormány az állam tulajdonát képező slivnoi posztógyárat eladni szándékozik. A kikiáltási ár 700.000 frank aranyban. Az eladás a burgasi prefekturán fog megtörténni; napja és órája még nem állapított meg. Az óvadék 35.000 frank aranyban.

— **A hus-vizsgálat Drezdában.** A hivatalos lap közleménye szerint a külföldről behozott hus. ugy mint azelőtt, a hivatalos vizsgálatnak Drezdában alá van vetve. Ezen határozat szerint a vágatás előtti és utáni egészségügyi vizsgálatot csakis oly állatorvos eszközölheti, a ki a német birodalomban alkalmazva van.

— **Bulgár iparfejlesztés.** A bulgár fejedelemségben az ipar ügye a kormánynál mindig állandó támogatásban részesült és nem csekélyek azok az áldozatok, a melyeket az állam a már fennálló iparok fejlesztése és új iparágak létesítése céljából hozott. Az ipartelepek állami

kedvezményezéséről szóló törvény hatályba lépése után nagy anyagi áldozatokkal igyekezett a kormány az ipar fejlesztését előmozdítani. Így a belföldi ipartelepek részére érkezett nyersanyagok vám díját teljesen elengedte, valamint ezeknek a belföldi ipartelepek összes cikkeinek a vasúton való szállítási díját 50%-kal csökkentette, a külföldi iparcikkek hátrányára. Ezenkívül teljes adómentességben részesíti az új iparcikkek gyártását meghonosító ipartelepeket és mindezeket kívül az állami szállításoknál még akkor is a belföldi ipart részesíti előnyben, ha az a külföldi ajánlatnál 15%-kal drágább is. Ezeknek a jelentékeny állami kedvezményeknek dacára az elért eredmény nem volt kielégítő és ennek az oka első sorban a *tőkehiányban*, az olcsó és tanult munkaerő hiányában és a csekély fogyasztási piacban keresendő.

— **A budapesti (ipari) munkaközvetítő intézetnél** az e heti kimutatás szerint 5126 munkás keres foglalkozást, kik között majdnem minden iparág képviselve van; hiányzik azonban és munkát kaphat helyben: 2 ing- és gallérvasaló, 2 órás, 3 szitakötő; vidéken: 1 órás, 2 sodronyhuzó, 2 fehérnemű tisztító, 1 mézeskalácsos, 3 kalapos, 15 dongakészítő kádár, 5 kádár edény- és hordó munkára, 10 bogárnár, 8 könyvkötő; külföldre 1 tüzi kovács rugóskoci munkára. Keresnek továbbá: vidéki kendergyárban kender tisztítási munkásnőket, könyvkötő- és hajtogatónőket, nádszékfonó-nőt, kávémérésbe kiszolgálónőt, virágkötő és harisnyakötő nőket; helyben és vidéken vasalónőket, dobozkészítő nőket és férfi-szabósághoz kézi leányokat Inasfiukat felvesznek: asztalos, aranyműves, bádógos, ércnyomó, czipész, fényképész, fényező, faesztergályos, kárpitós, lakatos, férfi- és nőszabómesterek, kereskedők, nyomdák és gyárak. Tanuló leányokat pedig: könyvkötők, nyomdák, gyárak és varrodák. Jelentkezni kell az intézetben VIII. k., József-körut 36. sz. a.

— **A magyar kir. kereskedelmi muzeum** keleti mintatára V., Váci-körut 32. sz. d. e. 9—12 óráig, továbbá a hazai termékek állandó kiállítása, a kereskedelem történeti gyűjtemény, a háziipari kiállítás pedig a városligeti iparsarnokban d. e. 9—12, d. u. 3—6-ig megtekinthető. A ki Budapestre utazik, el ne mulassza ezen nevezetességeket megtekinteni.

— **Meghívó.** A „Szegedi czipész- és csizmadia segédek“ szakegyelete folyó hó 18-án, délután 3 órakor a szakegyelet helyiségében (Nyári János ur vendéglőjében, az Ipartestület házban) rendkívüli ülést tart, melyre a tisztelt szaktárs urakat tisztelettel meghívja az *Elnökség*.

— **Sikerült multság.** Jeleztük, hogy e hó 11-ére tűzte ki a czeplédi iparosifjak-egyesülete táncfűzérkéjét. Örömmel vesszük hírét, hogy a multság minden várakozást kielégített, a mi egyedül az ottani iparosság szép együttérzéséről tanuskodik.

— **Egyesülten.** Az ipartestület és iparoskör Veszprémben együttesen rendeznek február 7-én tánczvigalmat, melynek sikere már most is biztosítva látszik.

— **Összetartás.** Hogy mily szép egyetértésben élnek iparostársaink Szatmárt egymással, beigazult a lefolyt év végével. Ugyanis jól sikerült Szilveszter-estélyt rendeztek az ipartestület helyiségében és vigan várták be az új év beköszöntését.

— **A jászberényi ipartestület** is készülődik tagjait szórakoztatni és egy hosszú éven át végzett komoly munka után pár órai szórakozást óhajt szerezni tagjainak, mely czélből jövő hó 1-én a Lehel-szállodában tánczestélyt rendez.

— **A szegedi szobafestősegédek** olvasós és társalgó egylete január hó 31-én az ipartestület helyiségében saját pénztára javára zártkörű tánczvigalmat rendez. Akik meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak, forduljanak a rendezőséghez.

— **A „bács-kulai iparos-dalárda“** e hó 1-én egy felségesen sikerült műkedvelői előadást rendezett „Turi Borcsával.“ A műkedvelők a nagyszámú közönség részéről sűrű tapssal lettek jutalmazva.

— **A szatmári iparos-olvasókör** febr. 1-én tánczmulatságot rendez, melyhez nagy arányú előkészületeket tesz a rendezőség.

— **Tánczmulatság.** A hódmezővásárhelyi szabóiparos-íjűség jövő hó 21-én, azaz farsang utolsó vasárnapján Czutor Béla jóhírű zenekara közreműködése mellett zártkörű tánczvigalmat rendez.

— **Tengerentuli kivitel.** Egy glasgowi cég, mely nagy tengerentuli üzletet folytat, magyar gyártmányokkal óhajt foglalkozni. Főleg kalapot, cipőárut, papírt, kétszersültet és terpentint importál. Neve megtudható a m. kir. Keresk. Muzeum igazgatóságánál.

— **Ólom és mázag.** A nagybányai m. kir. bányai igazgatóság beküldötte a fernezelyi ólomnak és mázagnak árjegyzékét az 1903. év január havára. Árak mm.-ként Fernezelyen a következők: Lágó ólom 34 kor., zöld darabos mázag 36 kor., zöld por-mázag 37 kor., vörös szitált mázag 37 korona. 10,000 kg. ólomnak egyszerre való vételénél öt százalék árengedmény adatik. Az egyszerre mázag-vásárlás után a következő árengedmények adatnak egyszerre való vételénél: 10 mm. után 1, 25 mm. után 2, 50 mm. után 3, 75 mm. után 4, 100 mm. után pedig 5 százalék. Nagyobb vételeknél még kedvezőbbek a feltételek. Nagybánya vasuti állomáson egy q ára 20 fillérrel drágább. A megvásárolt termény ára a nagybányai m. kir. bányai igazgatósági főpénztárnál készpénzben előre fizetendő.

Vállalatok és árlejtések.

(Az e rovatban közölt ajánlati versenyekről — melyek érdekelhetik gazdasággal is foglalkozó iparos, valamint kereskedő olvasóinkat is — bővebb felvilágosítással készséggel szolgálunk, ha a kérdésekhez a megfelelő válasz-bélyeg van csatolva.)

Károlyfalva község előljáróságához az építendő állami elemi iskola munkálatainak biztosítására; előirányzat 64,193 korona 58 fillér; bánatpénz írásbeli ajánlatoknál 5%, szóbeliek-nél 3209 kor. 67 fill. Határidő: *1. évi febr. 10.*

A magy. kir. államvasutak igazgatósága f. év január 30-án nyilvános árlejtés útján adja el az 1903. évben összegyűlemlő, mintegy 28,080 drb üres, kátrány és ásvány kenőolajos hordót, Bánatpénz 5%.

A magy. kir. orsz. posta- és távirtda gazdasági hivatalához az 1903. évben szükséges, következő anyagokra és készítményekre: gép- és csontolaj, órák és órajavítások, kefekötő készítmények, kosárfonó készítmények, boríték papír, szalmiaksó. Bánatpénz 5%. Határidő: *jan. 31.*

A zilahi magy. kir. államépítészeti hivatalhoz a kolozsvár — szilágy-somlyói állami közút szilágy-megyei területén 1903. és 1904. években szükséges fedanyag szállítására. Bánatpénz 5%. Határidő: *február 5.*

A magyar-óvári magy. kir. államépítészeti hivatalhoz a pomogyi állami iskola építésére. Bánatpénz 5%. Határidő: *január 24.*

Hasznos tudnivalók.

(Ezen rovat alatt állandóan közölni fogunk a gyakorlati életben előforduló hasznos tudnivalókat, hogy azokat adandó alkalmakkor t. olvasóink értékesíthessék.)

Anilínbronz 2.0 fuchsin 2.0 schellakk és 30.0 cm³ spirituszszal készült oldattal festett toll (pl. strucz toll) chlórátmoszféraiban (pl. chlórmezsz fölött) erős szírványos színűek lesznek.

Bőrfényező. (Kitűnő Vomacka-féle). 1. 1%-os spiritus saponatus 200.0. 2. Sandarak 2.0, mastix 10.0, therebinthia 40.0, spiritus vini 90% 150.3. 3. Schellakk 75.0, nigrisin 30.0, spiritus vini (90%) 130—150.

Az 1. 2. és 3. sz. oldatot összeöntjük s 40 gramm glycerint adunk hozzá.

Bőrlakk. (Vizhatlan). Gummi schellakk 28.0. Spir. rectific. 150.0, camphora 2.0, kindirus pr. s.

Bronzmáz. Gyémántfuchsin 10.0, Methyl-violet 5.0 alcohol 10.10, Solve ope caloris dein adde acidi benzoici 5.0, coque ad coloris aurei (5—10 perczig).

A méhszúrás ellen. Tartsunk ludtollat zsebünkben készen, melynek egyik vége fogpiszkálónak használható, míg a másik vége karikás formában legyen lemetszve. A fulánkot azonnal huzzuk ki s a tollat egy perczig nyomjuk jól a fulánk

helyére, úgy hogy a bőrön karikát képezzen. A nyomás által a mérge nem terjed odább a bőr alatt. A mint a tollat leveszszük, a fulánk helyén kis csepp vért és nedvességet találunk, mit hamar le kell mosni és többször nyállal nedvesíteni, így a fájdalom s daganat alig lesz észrevehető.

Méhszurás (csipés) fájdalmát enyhíti az ammoniákkal (szalmiáklével) való mosás; még jobb, ha kollódiummal ecseteljük a szurástól dagadó helyet. A kollódiium védő réteggel takarja a gyuladásba jutó bőrt s megszáradó rétegével nyomban osztatja duzzadását.

Engedélyek a kikészítési eljárásra.

Magyar czégek részére.

Egy gépgyárnak külföldi nyersvas vámentes behozatalára az annak felhasználásával előállítandó gőz- és fuvogépek kivitelének feltétele mellett.

Osztrák czégek részére.

Egy vitorlagyárosnak külföldi pamut- és lenszövetek vámentes behozatalára, az azokból készített vitorlák kivitelének feltétele mellett.

Egy kiviteli czégnek végnélküli szalagokban való szalag-aczél vámentes behozatalára, galvanizálva nikkelezett, sárgarezezet, vagy rezezt állapotban leendő kivitelének feltétele mellett.

Egy ernyőgyárnak külföldi ernyőszövetek fénymázolatlan és fénymázozott ernyőinek és kész ernyőállványok vámentes behozatalára, az azokból előállított nap- és esernyők kivitelének feltétele mellett.

Egy kiviteli czégnek sárgarézből való szorító-lemezek és csavarok, valamint ujezűstből való kontakt-rugók vámentes behozatalára, az ezekkel felszerelt kábel- és villamos nyomók kivitelének feltétele mellett.

Egy kiviteli czégnek külföldi fémfogalatos, állványok és hasonlók vámentes behozatalára, üvegbetétekkel felszerelt állapotban leendő kivitelük feltétele mellett.

Országos vásárok.

Vásározó iparosaink figyelmébe.

A szegedi ipartestülethez Szentés városa a következő átiratot intézte:

Tisztelettel megkeresem, hogy az ott lakó vásárlató iparosokat minél szélesebb körben figyelmeztetni méltóztatassék, hogy Szentés r. tanácsu városban az országos vásárok a következő rendben fognak megtartatni: Téli vásár január 31., február 1., 2. Tavaszai vásár ápril 18., 19., 20. Nyári vásár július 18., 19., 20. Őszi vásár szept. 19., 20., 21.

Ezen orsz. vásárok alkalmával a rendőrhatalóság 39505/1901. sz. m. kir. keresk. ügyi miniszteri rendelet értelmében a vásárba megjelenő iparosok és kereskedőktől az iparigazolvány felmutatását fogja követelni és azon iparosok vagy kereskedők, a kik ezen minőségüket igazolni nem tudják, az árusítástól eltiltatnak.

Szentés, 1903. január 8-án.

Jan. 21. Felső-Szivány, Verbócz.

Jan. 22. Geletnek, Mehádia, Nagy-Szombat, Sajó-Udvarhely, Szendrő, Széplak, Sztára, Ungvár.

Jan. 23. Buziás, Kendilona, Nagy-Almás, Nagy-Surány, Rimaszécs, Salgó-Tarján, Djakovár (Horvátország.).

Január 24. Bicske, Kurima, Mező-Méhes, Pruzsina, Szász-Keresztur, Nagy-Tábor (Horvátország.).

Január 25. Alsó-Lendva, Bánffy-Hunyad, Bereczk, Besztercebánya, Csenger, Csik-Kozmás, Bombó, Felső-Stubnya, Grenicz, Heves, Kapuvár, K telek, Lajosfalva, Marczaltó, Mátészalka, Mezőkeresztes, Nagy-Enyed, Nagy-Höflány, Nagykáta, Nagy-Kun-Madaras, Nemes-Déd, Németi, Német-Lipce, Pinkafő, Ratkó, Ráczkeve, Rozsnyó, Szalka, Szt-Benedek (Baranyamegye), Szécsény, Székesut, Szigetvár, Vép.

Jan. 27. Bátos, Erzsébetváros, Kamjonk'a, Nyirbakta.

Január 28. Irtis, Eperjes, Erdőbénye, Uj-Fehértó, Hódmezővásárhely, Jánoshida, Mikeszásza, Szalk-Szent-Márton, Téglás, Vári, Zám

Január 29. Liza, Szászsebes.

Január 30. Ó-Falu, Szirma (Zemplénm.), Novi (H.)

Jan. 31. Kis-Lucska, Nagy-Szalatna, Novoszelicza.

Vásár áthelyezések.

A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy az Abauj-Torna vármegye területéhez tartozó **Forró** községben az 1903. évi január hó 10-ére és az április hó 25-ére, valamint az október 4-ére eső országos vásárok az 1903. évben kivételesen január hó 16-án, április hó 23-án és szeptember hó 29-én, továbbá, hogy az Ung vármegye területéhez tartozó **Ungvár** rendezett tanácsu városban, az 1903. évben a január hó 19. és 20-ára, továbbá a június hó 8. és 9-ére és végül a szept. hó 7. és 8-ára eső országos vásárok az 1901. évben kivételesen január hó 26. és 27-én, június hó 15. és 16-án és augusztus hó 31. és szeptember hó 1-én tartassanak meg.

Szerkesztői üzenetek.

(Valamennyi olvasónknak szívélyes üdvözetünk.)

T. olvasóinkhoz legyen szabad azon kéressel járulnunk, hogy sziveskedjenek lapunkat oly czimek beküldésével támogatni, a kiktől értelmiségükönél fogva feltehető, hogy „A Mi Lapunk” díszes táborához csatlakoznak, ha megismerik célunkat. Melynek teljesítéseért fogadják már ezuttal is köszönetünket.

Lukász József, Balázsfalva. A küldeményt vettük, köszönjük! Jelen számunkra már elkészült; de közelebbiben hozzuk. Bővebbet le. élben.

Berecz István, Csurog. A czimek nyomtatásánál történt a hiba. Megküldöttük.

Berezsik Pál, Hitttyás. Azzal, hogy valaki a fa- és témpari iskolát végezte, még nem szerzett jogositványt iparigazolványra; erre vonatkozólag a törvények mérvadóak.

Schlesinger Adolf szállodás, **Mezőkövesd.** Szívesen látjuk önt előfizetőink sorában.

Dániel József, Szabadka. Nem késett. Köszönjük jóindulatát.

Mezey Dezső, Nagyvárád. Rendben van. Lapunk iránti jóindulatát köszönjük.

Katona Imre, Orosháza. Munkásságunkra buzditólag hatnak iparostársaink elismerései és önzetlen támogatásuk. Ha lassan is, de mégis szépen haladunk előre; kérjük továbbra is érdeklődését.

Zóny ipartestületi jegyző, **Temerin.** Becses aláírásának t. ves közléseért bocsánatot kérünk.

Plesz Sándor, Szeged. Megkaptuk b. sorait. Köszönjük szíves érdeklődését, kivéve az általunk ismert idegenajkuaknak, valamint a már meglévő előfizetőinknek, jelen számból mutatvány példányt küldöttünk, ha oly értelmesek ők, mint a hogy ön írja, bizonyára csatlakoznak zászlónkhoz.

Kovács Sámuel, H.-M.-Vásárhely. Szíves figyelemzését köszönjük. Kiigazítottuk.

Kasztor Imre, Nána. Azt írja, hogy Ön német, de azért mégis járhatja „A Mi Lapunkat“, hogy annál könnyebben tanuljon magyarul, mert erre szüksége van. Ha figyelmesen olvasgatja lapunkat, úgy csak előnyére fog válni, hogy azt járhatja.

Pákh Sándor ip. jegyző Kis-Kun-Dorosma. A küldött összeget okt.—áprilisi időre vettük előjegyzésbe.

Előfizetések elismerése:

Ipartestület Ujarad, Mucsi Imre H.-M.-Vásárhely, Rácz Ferencz H.-M.-Vásárhely, Szántó József H.-M.-Vásárhely, Vogel Miksa Bács-Almás, Ipartestület Zsablya, Kelemen János B.-Csaba, Oskovics József H.-M.-Vásárhely, Sitkay András gépész, Orosháza, Váry József Makó, Végh Lajos Békés, Fettmann Ferencz H.-M.-Vásárhely, Dániel József Szabadka, Katula Géza Párkány, Bodnár János Nagyvárád, Fock Zsigmond Orosháza, Vecseri Sándor Szentes, Ipartestület Kis-Kun-Dorosma, Aradi Lajos, Juránovits Ferencz, Tombác Ágoston, Teván József, Simonovits Károly, Varga Lajos, Varga István, Frankel Jakab.

Kérjük olvasóinkat, kérdézősködések vagy megrendeléseknél, „A Mi Lapunkra“ hivatkozni leveleikben.

Ha öszül a haja vagy szakállá, használja a
FRANKL-féle HAJIFJITÓ-t.
A haját nem festi, hanem annak fiatal eredeti színét adja vissza. Utasítás mellékelve. 1 kis adag 1 kor. Nagy adag 2 korona.
Kaphatók egyedül a készítőnél: **Frankl Antal** gyógyszerüzében Szegeden, Felsőváros, Szent-György-tér.

1000 és 1000 nő által dicsérve lesz a
Frankl-féle Serail-Arczcrème
Pár nap alatt elűntet a szepőt, pattanást, m. ifjoltot s más arczisztáriságot.
Egy tégely crém ára 1 kor. Serailerem szappan darabja 70 fillér.

KUNITZER JENŐ
ortopéd és különlegességi cipész-üzlete
SZEGEDEN, Kossuth Lajos-sugárút,
szemben a Csikós-féle söresarnokkal
Kifűnő munkámmal a legkényesebb igényeket is legjobban kielégítem. Erzékeny lábaknál felette nagy gondot fordítok.
Gyors, pontos, gondos és olcsó munkát ígérve, kérem becses rendeléseit.

Frankel Jakab
első alföldi paszomány-áru ipartelepe
Szegeden,
készít mindennemű női- és butor-paszomány-árut a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelben a legjutányosabb árakon.
Tisztelt iparostársaimat kérem hazai készítményeimet támogatni, kiknek bármily becses megrendeléseit kiváló gonddal eszközölöm.
Tisztelettel
Frankel Jakab paszományos,
Szeged, Ipar-utca 1.
Küldetve a szegedi iparpártoló-bizottság által elismerő oklevéllel.

BRAUN JÁNOS
első alföldi hangszerkészítő és látszerészeti üzlete
Kárász-utca 7. → **SZEGEDEN.** ← Kárász-utca 7.
Ajánlja a legjobb minőségű, saját készítésű
FÚVÓ- és VONÓ-HANGSZEREIT
és ezek alkatrészeit, mint: legfinomabb olasz és német bélhúrokat, vonókat stb. Dús raktárt tart mindennemű hegedűk, gordonkák, gitárok, czipiterák, nagybőgők, tamburák, czipbalmok, sipolák (clarinetek), fuvolák, okarinák, harmonikák és különféle hangszerek, mindenféle rézfúvók és zenélő automatakból.
Nagy választék orrosipetők, szemüvegek, táv- és látosóvek, szesz-, hő- és légsúlymérők-, vízmértékek- és rajzeszközökben.
Egyedül készítője a megadott rugékony acélszemüvegeknek.
Javítások gyorsan és pontosan eszközölhetnek.
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Pály Testvérek
vasöntöde és gépgyára
Szegeden, Kálvária-utca.

Gyárt:
Borsajtókat.
Felvonó darut.

ELVÁLLAL:
Gépjavításokat, új gépek és géprészek, vasöntvények készítését. Szip- és fogaskerekek, tengők, csapágyak-, gőzmalom-, téglagyár- és kendergyár berendezéseket.

Vörös József

első alföldi cipész- és csizmadia-
szerszám készítő

Szegeden, Liget-utca 3.

Minden e szakmába vágó szerszámot
és kaptafát készítek.

Javítások pontosan és gyorsan
eszközöltetnek.

Haggenmacher * *

* * * * **Sörcsarnok**

SZEGEDEN,

Kelemen-utczában (a lóvasut mentén).

Helybeliek és vidékiek részéről
leglátogatottabb sörcsarnok.

Legjobb italok.

Kitűnő konyha, olcsó árak mellett.

Legfigyelmesebb kiszolgálás.

Változatos elsőrendű zenekarok.

Becsés látogatását kéri

Horváth János,
vendéglős.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
Szegeden.

Cs. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műórák, főtárlója
a remontoir ingaóráknak
stb. stb.

**ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

MUNKAKÖNYVEK legjobb kivitelben,
legolcsóbban kaphatók

Traub B. és Társa

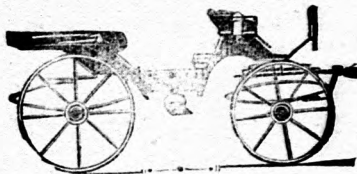
könyvnyomdájában SZEGEDEN.

Az Alföld legnagyobb kocsigyártó telepe.

IFJ. HODÁCS JÁNOS

SZEGEDEN, Kistisza-utca 4. szám, Maros-utca folytatás.

Allandó nagy raktár

kész hintókból.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

A NAGYSZEBENI * * * * *

* * * * * **FÖLDHITELINTÉZET**

TÖRLESZTÉSES KÖLCSÖNÖKET

4 1/2 % és 5 % záloglevelekben engedélyez rendkívül előnyös
feltételek mellett földbirtokokra és nagyobb vidéki városokban
— megelőző helyszíni szemle után — bérházakra is. A tőke
a kamatfizetéssel együtt félévi részletekben törlesztetik 30 1/2,
38, 40 1/2 vagy 50 év alatt. **A kölcsönök készpénzben fizettetnek
ki a záloglevelek teljes névértékében.** Kölcsönajánlatokat el-
fogad és minden fölvilágosítással készségesen szolgál

Halmi Mór,

„Bank- és Jelzálogkölcsön-üzlete”
Szeged, Tisza Lajos-körút 27.

ELSŐ SZEGEDI
HARISNYAKÖTŐGYÁR.

Babós Elek

kötszővő-gyára Szegeden.

Nagy raktár

minden e szakmába vágó czikkekből.

Egyedüli beszerzési forrás
saját készítésű egész vékony
kötött harisnyákban.

Elvállal fejeléseket, még a vékony
szövöttet is, 25—50 krig.

Pályázati hirdetmény.

A szegedi ipartestületnél 3 évről 3 évre választás alá eső helyettes pénztárnoki állás folyó évi február hó 22-én fog választás útján betölteni.

Felhivatnak mindazok, kik ezen 1000 korona évi fizetéssel javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy az irodai teendőikben való jártasságukat, valamint jelenlegi alkalmazásukat igazoló okmányokkal felszerelt s 1 koronás bélyeggel ellátott és sajátkezűleg irt pályázati kérvényeiket **1. évi február hó 8-ig** a jegyzői hivatalban annál is inkább benyujtsák; mert a később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

A megválasztott helyettes pénztárnok hivatalba lépése alkalmával 1000 koronát készpénz, vagy elfogadható értékpapírban köteles a testület pénztárához óvadékkul elhelyezni.

Szegeden, a szegedi ipartestület előjáróságának 1903. évi jan. hó 10-én tartott üléséből.

Bózsó János,
jegyző.

Lábdy Antal,
elnök. h.

Törlesztéses kölcsön.

Városi bér- és lakházakra, telkekre, mezőgazdasági birtokokra, sőt még csak építkezés alatt levő bérházakra is a létező

legolcsóbb jelzálogi törlesztéses pénzkölcsön

nyerhető az alábbi évi annuitások mellett: **10 éves kölcsönöknél** 12-82%-ra,
20 éves kölcsönöknél 7-60%-ra,
30 éves kölcsönöknél 6-10%-ra,
40 éves kölcsönöknél 5-40%-ra,
50 éves kölcsönöknél 5%-ra,
mely százalékban ugy a kamat, valamint a törlesztéses hányad már befoglaltatik. Községi tartozások convertáltatnak a legolcsóbb kamatláb mellett. A felrészéről a kölcsön bármikor visszafizethető.

Pongrácz Mihály és társa
bank- és váltóháza
S Z E G E D E N.

Országos műfestészeti, iparművészeti intézet.

Főt. papságnak biboros hercegprimás Ó Eminenciája, 67,698. sz. a. és Tolnai Festetich Tasziló gr. ur. ó nagymélt. által ajánlva. Az oktatást ó nagymélt. Császka Gy. kalocsai érsek ur. nagylelkű áldozatkészsége folytán olaszországi műfestők és marmarványozókól nyertem.

Számos elismerő nyilatkozat.

!!!Pártoljuk a magyar iparművészetet!!!

Templomfestés stíl szerint. Gipszmárvány (stucco). Oltárképek, oltárépítés és márványozások. Tervek, rajzok készítése, nagyítása. Toronykereszt aranyozások állvány nélkül. Olajba festett oltárképek festése művészeti kivitelben bámulatos olesón.

1 kép	240 cm. m.	140 cm.	széles 80-120	frtíg
1 "	180 "	120 "	"	50-80 "
1 "	88 "	55 "	"	25-58 "

Szegényebb községek 25% engedményben részesülnek.

Legújabb találmányom nedves falaknak szárazzá tétele festés által grundolás felesleges, hulladékok nem léteznek a

magyar u j e n y v n é l,

amely kizárólag csak nálam kapható. — **100 kilo 25 kor.**, úgy, hogy meghigitva egy kilo enyv **csak 4 fillérbe** kerül. De a festőnek azáltal is nagy előnyére van, mert oly kész enyvvet kap, amelyet bármily vízzel megkritkithat, szagtalan, főzni nem kell és sok időn át tartható, mert nincs romlásnak kitéve.

BÁTORI (BLASKOVITS) MIHÁLY, műfestész,
Szabadka, VII. ker., Erdő-utca 66. sz.

Első vegyészeti ruhatisztító-intézet Zentán.

Tulajdonos: **Szabó Károly.**

Takarékosság és tisztaság kedvelői figyelmébe!

Használatban levő férfi-, női- és gyermekruhák, továbbá ernyők, keztyűk, háztartási cikkek, u. m.: függönyök, terítők, butorszövetek, himzések stb. gyakran használaton kívül helyeztetnek csupán azért, mert megfoltosodtak, bepiszkolódtak, pedig azok vegyi tisztítással, aránylag kevés költséggel ismét használhatóvá tehetők.

Csomagolás. Ha a küldemények dobozban küldetnek, úgy azok, ha a doboz megfelelő, ugyanazon dobozban küldetnek vissza, máskülönben a saját dobozkészítő műhelyemben készült dobozokban kellő vigyázattal csomagoltatnak a küldemények. A csomagolásért saját költségemet számítom föl.

Átvételi elismervény. A küldemények átvételénél a t. rendelők értesítetnek s kívánatra közlöm a beküldött darabok tisztítási díját, mielőtt azok munkába vétetnének.

Elkészítési határidő. Rendes körülmények között 6-8 nap. Igen sürgős kivitelnél a díjak saját költségőbbletem arányában némileg magasabbak.

Rápolti, Kun és Tóth műszövék,

valódi lenárúk, finom kamuka asztal-neműek, jaquard-mintás és nyüstös-árúk s a székely házi szövött cikkek készítői

Székely-Udvarhelyen.

Alföldi képvisellete:

BABÓS ELEK kötszövőnél
Szegeden.